

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

KGP.410.001.11.2015
P/15/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2014 r. w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Agnieszka Kowalska-Frączyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93528 z dnia 10 lutego 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Jerzy Gawlak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93532 z dnia 9 marca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Państwowa Agencja Atomistyki, ul. Krucza 36, 00-522 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Włodarski, Prezes Państwowej Agencji Atomistyki

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena	Najwyższa Izba Kontroli ocenia ¹ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2014 roku w części nr 68 – Państwowa Agencja Atomistyki.
Uzasadnienie oceny	Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 56,9% wydatków na łączną kwotę 16 519,1 tys. zł zrealizowanych w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki oraz badania analitycznego ksiąg rachunkowych i funkcjonowania systemu kontroli zarządczej. Dochody budżetu państwa, zaplanowane w <i>ustawie budżetowej na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r.</i>², zostały zrealizowane w 123,7% (284,5 tys. zł). Wydatki budżetu państwa wykonano w 98,6% (29 056,1 tys. zł) planu po zmianach. Zostały one rzetelnie zaplanowane oraz zrealizowane w sposób celowy i gospodarny. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości. Ewidencja prowadzona była w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej, w zakresie finansowym, zawierającego wszystkie wymagane elementy/czynności określone w aktach prawnych i regulacjach wewnętrznych oraz obowiązujących standardach. W przyjętej koncepcji kontroli ustanowiono mechanizmy kontroli zapobiegające znaczącym ryzykom zidentyfikowanym w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje zbadane roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania finansowe sporządzone przez dysponenta czę-

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna lub negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria dla oceny pozytywnej lub negatywnej stosuje się ocenę opisową.

² Dz.U. z 2014 r. poz. 162; dalej: *ustawa budżetowa na rok 2014*.

ści 68. Sprawozdania te sporządzone zostały na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej i przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań 2014 roku.

Prezes Państwowej Agencji Atomistyki (dalej: PAA lub Agencja) prawidłowo realizował wynikające z art. 175 ust. 1 i 2 *ustawy o finansach publicznych*³ obowiązki dotyczące nadzoru i kontroli nad wykonaniem dochodów i wydatków budżetu państwa w części 68, w tym w sposób rzetelny, na bieżąco i na podstawie wiarygodnych źródeł monitorował realizację planów finansowych w układzie zadaniowym.

III. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W *ustawie budżetowej na rok 2014* zaplanowano dochody w części 68 w wysokości 230 tys. zł – w całości jako wpływy z opłat za egzaminy niezbędne do uzyskania uprawnień umożliwiających zatrudnienie na stanowiskach mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądowego i ochrony radiologicznej (bjor) oraz uzyskania uprawnień inspektora ochrony radiologicznej (ior).

Dochody zrealizowano na kwotę 284,5 tys. zł, tj. o 23,7% więcej od planu na 2014 r., w tym z tytułu opłat za egzaminy 274,1 tys. zł, tj. 96,4% wszystkich dochodów osiągniętych w 2014 r. Pozostałe dochody stanowiły przede wszystkim wpływy z kar pieniężnych nałożonych decyzjami Prezesa PAA i Głównego Inspektora Dozoru Jądowego oraz kar umownych nałożonych na wykonawców za opóźnienia w realizacji zamówień.

Uwagi do kontrolowanej działalności

W sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych na dzień 31 grudnia 2014 r. wykazano w części 68 zaległość netto na kwotę 10 tys. zł, która nie była wykazywana w sprawozdaniach z lat wcześniejszych. Zaległość ta powstała z tytułu niezapłaconej kary nałożonej w 2010 roku na właściciela przedsiębiorstwa, który wykonując działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące naruszył postanowienia ustawy *Prawo atomowe*. Na koniec 2011 roku w PAA dokonano odpisu aktualizującego z uwagi małe prawdopodobieństwo egzekucji tej należności od dłużnika. Zaległość ta nie była wykazywana w sprawozdaniach budżetowych Rb-27 w latach poprzednich. Z wyjaśnień Głównej księgowej PAA⁴ wynika, że ujęcie zaległości nastąpiło po raz pierwszy w sprawozdaniu budżetowym Rb-27 za okres sprawozdawczy od początku roku do 30 czerwca 2014 r. po konsultacji z Ministerstwem Finansów.

(dowód: akta kontroli str. 309-311, 376-403, 574, 581-582)

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W *ustawie budżetowej na rok 2014* wydatki budżetu państwa w części 68 – PAA ustalono w wysokości 27 586,0 tys. zł. W trakcie roku, na podstawie 11 decyzji Ministra Finansów, plan wydatków został zwiększony z rezerw celowych (część 83, poz. 57 i 60) o 1 871,7 tys. zł, tj. do kwoty 29 457,7 tys. zł, z przeznaczeniem na:

- sfinansowanie wynagrodzeń i dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wraz z pochodnymi) dla 26 członków korpusu służby cywilnej, zatrudnionych w latach 2012-2013 w związku z przygotowaniem do realizacji *Programu Polskiej Energetyki Jądowej* (dalej: PPEJ) przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 28 stycznia 2014 r.⁵ (1 667,2 tys. zł),

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.; dalej: *ufp*.

⁴ Pismo z 25 marca 2015 r.

⁵ Uchwała Nr 15/2014 Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie programu wieloletniego pod nazwą „Program polskiej energetyki jądowej” (M.P. z 2014 r. poz. 502);

- sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi z tytułu zwiększenia zatrudnienia w 2014 roku o 3 etaty w grupie członków korpusu służby cywilnej w związku z realizacją PPEJ (62,2 tys. zł),
- zadania, które do 2010 r. były finansowane ze środków gromadzonych na rachunku dochodów własnych, tj. na pokrycie wydatków związanych z działalnością komisji egzaminacyjnych właściwych do uprawnień umożliwiających zatrudnienie na stanowiskach mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz uzyskania uprawnień inspektora ochrony radiologicznej (119,8 tys. zł),
- sfinansowanie wynagrodzenia dla członka Rady do Spraw Bezpieczeństwa Jądrowego i Ochrony Radiologicznej, powołanego przez Prezesa PAA z dniem 3 marca 2014 r. (22,5 tys. zł).

Łącznie z przyznanych PAA rezerw celowych, w całości zwiększających wydatki w dziale 750 Administracja Publiczna, rozdziale 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej, wykorzystano kwotę 1 759,2 tys. zł, tj. 94,0%. Ustalono, że zmiany planu finansowego Agencji wynikały z faktycznych potrzeb jednostki, a otrzymane środki z rezerw celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

W ciągu roku budżetowego Prezes PAA dokonał zmian w planie finansowym, na łączną kwotę 972,6 tys. zł. Zmiany o największej wartości, na kwotę 413,2 tys. zł, związane były z koniecznością zwiększenia środków na pokrycie części składki członkowskiej Polski do Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) w Wiedniu, z uwagi na wyższy kurs walut w dniu przekazania składki w stosunku do kursów przyjętych na etapie planowania budżetu państwa w części 68. Największe zmniejszenie w celu pozyskania środków na pokrycie ww. składki dotyczyło § 4300 Zakup usług pozostałych, w rozdziale 75001. Zmiany w planie finansowym nie wpłynęły negatywnie na realizację założonych zadań i celów w części 68.

Prezes PAA w ciągu 2014 roku trzykrotnie dokonał (we wrześniu, październiku i grudniu) na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2 *ufp* blokad planowanych wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym na łączną kwotę 350,1 tys. zł. Wynikały one między innymi z oszczędności, które powstały: po zrealizowaniu planowanych wydatków bieżących, w środkach z rezerw celowych przeznaczonych na zwiększenie zatrudnienia, a także z uwagi na nieotrzymanie dofinansowania projektu pn. „Komputerowe Centrum Analizy Danych z Monitoringu Radiacyjnego Kraju” w ramach Programu Operacyjnego PL03 oraz niewykorzystanie środków w związku ze zgonem uprawnionych do świadczeń byłych pracowników Zakładu Produkcji Rud Uranu w Kowarach. O dokonanych blokadach Prezes PAA informował Ministra Finansów.

(dowód: akta kontroli str. 287-291, 303-308, 322-323, 590)

2.1. Realizacja wydatków budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane w części 68 wydatki wyniosły 29 056,1 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach.

Z porównania danych z rocznych sprawozdań budżetowych z wykonania planu wydatków budżetu państwa Rb-28 wynika, że wydatki w 2014 roku były niższe o 80,9% od wydatków w roku 2013. Spadek wydatków PAA jest związany z przekazaniem do innych resortów obowiązku wnoszenia trzech spośród czterech składek członkowskich, wynikających z przynależności Polski do organizacji międzynarodowych. Składki te w poprzednich latach były planowane i pokrywane ze środków budżeto-

wych w części 68⁶. W warunkach porównywalnych – tj. z uwzględnieniem wysokości jedynej opłacanej przez PAA w 2014 r. składki do MAEA – wydatki zrealizowane w roku 2014 były wyższe od wydatków w roku poprzednim o 9,8%. Wzrost ten był spowodowany przede wszystkim uruchamianiem środków z rezerwy celowej budżetu państwa z tytułu wzrostu zatrudnienia w PAA w ostatnich latach, spowodowanego przygotowaniami do realizacji zadań wynikających z PPEJ.

Wydatki w części 68 – PAA były realizowane w trzech działach 750 Administracja publiczna, 150 Przetwórstwo przemysłowe i 752 Obrona narodowa (rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne). Podstawową pozycję wydatków PAA w 2014 r. (tj. 99,1% wydatków ogółem w części 68) stanowiły wydatki w dziale 750, rozdziale 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej. Wyniosły one 28 782,4 tys. zł, tj. 98,7% planu po zmianach. Najwyższe wydatki w tym rozdziale dotyczyły składki do MAEA, wynagrodzeń osobowych członków korpusu służby cywilnej wraz z pochodnymi, zakupu usług pozostałych, opłat z tytułu użytkowania przez Agencję pomieszczeń i miejsc garażowych. Realizacja wydatków w dziale 150 Przetwórstwo przemysłowe, w rozdziale 15095 Pozostała działalność (0,9% wydatków ogółem w części 68) wyniosła 268,8 tys. zł, tj. 87,8% planu po zmianach – i w całości objęła sfinansowanie oraz obsługę świadczeń dla byłych pracowników Zakładu Produkcji Rud Uranu w Kowarach.

(dowód: akta kontroli str. 287-302, 333-337)

Grupę wydatków o największej wartości w PAA stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych, które wyniosły 28 577,2 tys. zł, tj. 98,4% wydatków ogółem w części 68. Były one niższe o 1,1% od planu po zmianach oraz wyższe o 10,2% od wykonania w tej grupie w roku poprzednim w warunkach porównywalnych. W stosunku do 2013 r. największy wzrost wydatków nastąpił:

- w § 4270 Zakup usług remontowych - o 94,3 tys. zł (o 42,9%), wskutek poniesionych kosztów remontu sekretariatu Prezesa PAA oraz powierzchni biurowych użytkowanych w budynku Ministerstwa Skarbu Państwa w związku z zatrudnieniem w PAA nowych pracowników;
- w § 4380 Zakup usług obejmujących tłumaczenia - o 39,9 tys. zł (4,5-krotnie) i był związany z koniecznością pokrycia kosztów tłumaczeń wybranych standardów międzynarodowych z obszaru bjiór;
- w § 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej - o 59,1 tys. zł (o 38%), co wynikało z potrzeb rozwoju zawodowego pracowników m.in. w związku z przygotowaniami Agencji do pełnienia roli urzędu dozoru jądrowego w ramach realizacji PPEJ.

Największą pozycję wydatków bieżących w PAA w 2014 r. stanowiła składka członkowska do MAEA (§ 4540) – 13 945,4 tys. zł oraz wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej (§ 4020) – 6 663,3 tys. zł i zakup usług pozostałych (§ 4300) – 2 458,5 tys. zł.

Łącznie wynagrodzenia, razem z pochodnymi od wynagrodzeń wyniosły w 2014 r. 8 836,7 tys. zł. Środki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 29 członków korpusu służby cywilnej, uruchomione w 2014 r. z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 1 729,4 tys. zł, zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem w wysokości 1 619,6 tys. zł, tj. w 93,7%. Kwota niewydatkowana z powodu rezygnacji z pracy w PAA, chorób i pobierania zasiłków opiekuńczego i macierzyńskiego

⁶ W 2013 r. z wydatków budżetowych części 68, poza składką do MAEA, opłacono składki do następujących organizacji międzynarodowych: Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych (CERN) w Genewie – 101,9 mln zł, Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych (ZIBJ) w Dubnej – 20,6 mln zł i Organizacji Traktatu o Całkowitym Zakazie Prób Jądrowych (CTBTO) – 3,3 mln zł.

przez pracowników zatrudnionych z rezerwy celowej, została zwrócona na rachunek wydatków budżetu państwa (109,8 tys. zł).

Wydatki na wynagrodzenia⁷ wyniosły 7 494,8 tys. zł i nie przekroczyły kwot planu po zmianach w części 68. W porównaniu do wykonania w 2013 roku były wyższe o 712,8 tys. zł, tj. o 10,5% oraz w porównaniu do kwot zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2014 – o 1 245,8 tys. zł, tj. o 19,9%. Ww. wzrost był wynikiem uruchomienia środków z rezerwy celowej na sfinansowanie wynagrodzeń ww. 29 członków korpusu służby cywilnej, zatrudnionych w PAA w latach 2012-2014 na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz niektórych innych ustaw⁸. Przepis ten przewidywał limity wydatków z budżetu państwa, przeznaczonych na sfinansowanie zatrudnienia dodatkowych 39 pracowników Agencji z uwagi na konieczność wzmocnienia kadrowego PAA, wynikającą z przygotowań do realizacji Programu Polskiej Energetyki Jądrowej. Agencja do dnia zakończenia kontroli obsadziła wszystkie 39 stanowisk.

Przeciętne zatrudnienie⁹ w 2014 w części 68 wyniosło 113 osób i było wyższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2013 r. o 4 osoby – członków korpusu służby cywilnej. Przeciętne wynagrodzenie¹⁰ w 2014 r. wyniosło 5 527 zł i w porównaniu do przeciętnego wynagrodzenia w 2013 r. było wyższe o 342 zł, tj. o 6,6%.

Wynagrodzenia bezosobowe wydatkowane z § 4170 w 2014 r. wyniosły 340,6 tys. zł. i były niższe od wykonania w 2013 roku o 40,8 tys. zł. W ramach wynagrodzeń bezosobowych sfinansowano przede wszystkim wynagrodzenia członków Rady ds. BJIOR (198,2 tys. zł) oraz wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnych przeprowadzających egzaminy dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień umożliwiających zatrudnienie na stanowiskach mających znaczenie dla zapewnienia bjiór oraz uzyskania uprawnień ior (84,8 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 292-302, 333-337, 343-345 570-578, 373-374, 583-585)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2014 roku wyniosły 311,2 tys. zł (1,1% wydatków ogółem w części 68). Były one niższe od planu o 11% oraz niższe od wykonania w tej grupie wydatków w roku 2013 o 8,2%. Wydatki te przede wszystkim dotyczyły świadczeń na rzecz byłych pracowników Zakładu Produkcji Rud Uranu w Kowarach (267,1 tys. zł), zwrotu kosztów podróży i noclegów dla członków komisji egzaminacyjnych przeprowadzających egzaminy niezbędne do uzyskania właściwych uprawnień mających znaczenie dla zapewnienia bjiór oraz uzyskania uprawnień ior (24,8 tys. zł), a także świadczeń dla pracowników PAA z tytułu bhp (17,6 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 293-295, 333-335)

Wydatki majątkowe w 2014 r. zrealizowane na kwotę 167,7 tys. zł (0,6% wydatków ogółem w części 68) były niższe od planu po zmianach o 2,5% oraz niższe od wykonania w tej grupie w roku poprzednim o 16,1%. Wydatki te były uzasadnione z punktu widzenia zadań realizowanych przez PAA. Kupione urządzenie wielofunkcyjne oraz dwa serwery zostały uruchomione, a 12 zestawów komputerowych i 7 komputerów przenośnych zostało przekazanych pracownikom PAA do użytkowania, bądź w dwóch przypadkach czekało na odbiór przez pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 300, 319-320, 333-335)

⁷ Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków w 2013 i 2014 r.

⁸ Dz.U. Nr 132 poz. 766.

⁹ W przeliczeniu na pełne etaty, według sprawozdań Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca IV kwartału za 2013 i 2014 r.

¹⁰ Według sprawozdań Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca IV kwartału za 2013 i 2014 r.

Badaniami kontrolnymi NIK zostały objęte wydatki budżetu państwa w odniesieniu do próby wyodrębnionej ze zbioru dowodów księgowych (będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturami), stanowiących podstawę płatności w 2014 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy przedstawionych do kontroli, w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. (wg daty księgowania) na koncie 130 – 2 (subkonto wydatków). Ze zbioru tego wyeliminowano zapisy dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych – ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz transakcje o wartości poniżej 50 zł. Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania metodą monetarną¹¹ próby 50 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych na kwotę 15 323,7 tys. zł.

Zbadane wydatki realizowane były zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób celowy i oszczędny. Przeznaczono je m.in. na zapewnienie funkcjonowania PAA, tj. na czynsz, dostawę energii elektrycznej i innych mediów, zagraniczne delegacje służbowe. W zbadanej próbie znalazła się też część wydatków (13 533,0 tys. zł) związanych z członkostwem Polski w Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej¹². Wydatki te były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2014 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań.

Kontrolą objęto trzy postępowania o zamówienie publiczne na całkowitą kwotę 752,1 tys. zł dotyczące utrzymania w gotowości laboratorium do wykonywania pomiarów zawartości jodu promieniotwórczego w tarczycy (70,0 tys. zł), pomiarów porównawczych oznaczania izotopu Cs-137 przez placówki podstawowe prowadzące pomiary skażeń promieniotwórczych w ramach monitoringu radiacyjnego kraju (95,0 tys. zł) oraz na wykonanie pomiarów skażeń promieniotwórczych w aerozolach atmosferycznych na terenie kraju (587,1 tys. zł).

Zamówienia zostały przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w *ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹³. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań, a rozliczenia finansowe prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary i usługi.

(dowód: akta kontroli str. 5-286)

Zobowiązania w części 68 budżetu państwa na koniec 2014 roku wyniosły 661,3 tys. zł i były o 52,5 tys. zł, tj. o 8,6%, wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2013 r. Główną pozycję (632 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń oraz wpłaty na PFRON. Pozostałe zobowiązania dotyczyły rozliczeń z dostawcami towarów i usług. Zobowiązania wymagalne na koniec roku 2014 nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 301, 373-374, 405-406)

Ustalono nieprawidłowości

W działalności PAA w zakresie realizacji wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹¹ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (ang. *Monetary Unit Sampling*).

¹² Wyniosły one w 2014 r. łącznie 13 945,4 tys. zł.

¹³ Dz.U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.

2.3. Wydatki w układzie zadaniowym oraz efekty prowadzonej działalności

Dysponent części 68 na podstawie przyjętej procedury sprawowania nadzoru i kontroli efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym w sposób ciągły monitorował realizację planu w 2014 r.

Wartość bazową przyjętych w 2014 r. mierników stanowiły wartości osiągnięte w 2012 r. Dla ustalenia i monitorowania wartości przyjętych mierników działań – wykorzystywano gromadzone dane lub prowadzone wykazy i rejestry prowadzone przez właściwe departamenty odpowiedzialne za realizację mierników. W trakcie roku budżetowego nie dokonywano aktualizacji wartości mierników.

Badania kontrolne NIK objęły realizację siedmiu z 11 działań w ramach zadania nr 6.11. *Nadzór nad bezpieczeństwem jądrowym i ochroną radiologiczną*. Przyjęte mierniki dla tych działań na 2014 r. były stosowane w latach poprzednich. W pięciu przypadkach mierniki zostały osiągnięte w planowanej wysokości (6.11.1.2. *Prowadzenie kontroli działalności w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące*, 6.11.1.3. *Nadawanie uprawnień personalnych w zakresie bji oraz zatwierdzanie programów szkoleń i kontrola ich realizacji*, 6.11.1.4. *Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie bji*, 6.11.2.1. *Koordynowanie i prowadzenie monitoringu radiacyjnego kraju*, 6.11.3.4. *Działania związane z aspektem finansowym członkostwa Polski w organizacjach międzynarodowych*). W działaniu 6.11.2.2. *Działanie służby awaryjnej: Krajowego Punktu Kontaktowego, dozymetrycznych ekip pomiarowych, systemów wspomagania decyzji ARGOS i RODOS* osiągnięto miernik wyższy do zakładanego minimum o ok. 17%, ale niższy od wykonania w 2013 r. o ok. 42%. W przypadku działania 6.11.1.1. *Wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące lub jej rejestracja oraz wydawanie innych decyzji i opinii w zakresie bji* wykonany miernik był niższy od planu przyjętego na 2014 roku, jednak osiągnął wartość na poziomie akceptowalnym (trzy postępowania o ukaranie w związku z prowadzeniem działalności w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące, przy planowanej wartości miernika na poziomie „0”).

W działaniach: 6.11.1.1, 6.11.1.2, 6.11.1.4 nastąpiło zwiększenie wydatków w 2014 r. w relacji do roku poprzedniego odpowiednio o: 6,9% i 11,3%, 33,7%, spowodowane głównie wystąpieniem w tych działaniach wyższych kwot wynagrodzeń wraz z pochodnymi w porównaniu do roku 2013. W przypadku działania 6.11.1.4 znaczny wzrost wydatków w 2014 wynikał z przypisania do jego realizacji pracowników w wymiarze 3,4 etatu, podczas gdy w 2013 roku – 0,7 etatu. Wydatki na realizację działania 6.11.1.3 i 6.11.2.1 były w ww. latach porównywalne, a wydatki wykonane w działaniu 6.11.2.2 były w 2014 r. niższe o 14,4% w stosunku do roku poprzedniego (z uwagi na spadek kwoty wynagrodzeń wraz z pochodnymi w tym działaniu). Wysokość wydatków w działaniu 6.11.3.4 w 2013 r. i 2014 r. była przede wszystkim uzależniona od wysokości opłaconej składki do MAEA, a w 2013 roku – do czterech organizacji międzynarodowych.

Rezultatem działalności PAA osiągniętymi w roku 2014 w ramach ww. badanych działań realizowanych w zadaniu budżetowym 6.11. było między innymi:

- wydanie 416 zezwoleń na wykonywanie działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące, 220 aneksów do zezwoleń oraz 69 potwierdzeń przyjęcia zgłoszenia wykonywania ww. działalności; w roku 2013 r. wydano odpowiednio: 407 zezwoleń, 190 aneksów do zezwoleń oraz 63 potwierdzenia (działanie 6.11.1.1),

- przeprowadzenie 975 kontroli dozorowych w jednostkach prowadzących działalność w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące; w 2013 r. przeprowadzono 859 takich kontroli (6.11.1.2),
- przeprowadzenie egzaminów dla 780 osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień umożliwiających zatrudnienie na stanowiskach mających znaczenie dla zapewnienia bjjor oraz uzyskania uprawnień ior, z których uprawnienia uzyskało 636 osób; analogicznie w 2013 r. przeegzaminowano 750 osób, z których uprawnienia uzyskało 596 osób (6.11.1.3),
- weryfikacja przygotowania placówek do wykonywania pomiarów skażeń promieniotwórczych, zapewnienie funkcjonowania stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych, należących do PAA (6.11.2.1);
- zapewnienie funkcjonowania Krajowego Punku Kontaktowego oraz służby awaryjnej Prezesa PAA, zapewnienie funkcjonowania systemów wspomaganie decyzyj, w tym wsparcia technicznego (6.11.2.2).

(dowód: akta kontroli str. 411-531)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

W 2014 roku (oraz latach poprzednich) dla działań: 6.11.1.1, 6.11.1.2 i 6.11.1.3 zaplanowano wartość miernika na poziomie „0”, tj. oznaczającego, że nie wystąpi żaden przypadek naruszeń wymogów w zakresie bjjor, wskazany w nazwie miernika dla każdego z tych działań. Takie założenie planowanej wartości miernika stwarzało ryzyko niewykonania planu z przyczyn niezależnych od PAA. Przypadek taki wystąpił w 2014 r. w działaniu 6.11.1.1., gdzie przy planowanej wartości miernika „0” w odniesieniu do *liczby postępowań o ukaranie w związku z prowadzeniem działalności w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące bez zezwolenia Prezesa PAA*, wykonana wartość miernika wyniosła „3” (wszczęto trzy postępowania – rezultat akceptowalny). Ponadto fakt wykrycia przez pracowników PAA poważnych naruszeń w zakresie bjjor (6.11.1.2), zidentyfikowanie jednostek zatrudniających osoby bez wymaganych uprawnień (6.11.1.3), czy działalności prowadzonych bez zezwolenia Prezesa PAA (6.11.1.1) mógł być paradoksalnie w kontekście zaplanowanego miernika postrzegany w wymiarze negatywnym, zamiast być odczytywany jako pozytywny skutek działalności PAA zapobiegający narażeniu na niebezpieczeństwo.

Ustalono, że w 2015 r. dokonano modyfikacji mierników dla ww. trzech działań w sposób pozwalający adekwatne określenie efektywności i skuteczności realizacji celu.

(dowód: akta kontroli str. 509-517)

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzania przez PAA:

- rocznych sprawozdań budżetowych za 2014 r. sporządzonych przez dysponenta części 68:
 - o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
 - z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),

a także

- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Zbadane sprawozdania pokazują prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań w 2014 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Roczne sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało sporządzone prawidłowo i w terminie określonym w *rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym*¹⁴. Kwoty wydatków poniesionych na poszczególne zadania/podzadania/działania wykazane w sprawozdaniu Rb-BZ1 były zgodne z zapisami w księgach rachunkowych.

Wykonany został wniosek sformułowany po ubiegłorocznej kontroli wykonania budżetu państwa w części 68¹⁵ – dotyczący weryfikacji zestawienia obrotów i sald do konta pozabilansowego 990 (plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym) z planem finansowym PAA – poprzez wprowadzenie w użytkowanym programie księgowym prawidłowych definicji wykluczających błędne księgowania.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na dwudniowe opóźnienie w przesłaniu drogą elektroniczną przez Departament Ekonomiczno-Budżetowy (DEB) rocznych sprawozdań budżetowych Rb-23, Rb-27 i Rb-28 do Ministerstwa Finansów. Jak wynika z wyjaśnień Głównej księgowej¹⁶ było to spowodowane przeoczeniem pracowników departamentu.

(dowód: akta kontroli str. 346- 376, 386-401, 442-444, 579-580)

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu faktycznego

Dokonano oceny ksiąg rachunkowych pod względem ich zgodności z przepisami prawa i wiarygodności. Zweryfikowano m.in.:

- poprawność udokumentowania (w sposób kompletny i przejrzysty) zaksięgowanych zdarzeń, w tym operacji gospodarczych oraz poprawność ich ujęcia w księgach rachunkowych na odpowiednich kontach księgi głównej i kontach pomocniczych;
- czy dowody księgowe, stanowiące podstawę zapisów księgowych, odpowiadały wymogom określonym w *ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*¹⁷ w tym czy przeprowadzono ich formalną i merytoryczną kontrolę, czy zawierały wskazanie okresu którego dotyczyły i podpisy stwierdzające ich zakwalifikowanie do ujęcia w księgach oraz dekretację, z zastrzeżeniem przepisów art. 21 ust.1a powołanej ustawy;
- poprawność ujęcia w księgach, na odpowiednich kontach księgi głównej i ksiąg pomocniczych, zdarzeń w tym operacji gospodarczych, zgodnie z ich treścią ekonomiczną;
- czy zdarzenia gospodarcze ujęto we właściwym okresie sprawozdawczym.

¹⁴ Dz. U. Nr 298 poz. 1766.

¹⁵ Wystąpienie pokontrolne dnia 14 kwietnia 2014 r., znak: KGP-4100-001-11/2014, P/14/001.

¹⁶ Pismo z dnia 23 marca 2015 r.

¹⁷ Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym.

(dowód: akta kontroli str. 5-26, 51-75)

Ustalona nieprawidłowość

W działalności PAA w badanym zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁸ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2015 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

¹⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.; dalej: *ustawa o NIK*